

مشى شجاعانه «پدر شعر انقلاب»

گفت‌وگوی خراسان با عباس مؤمنى شريف، نويسنده و پژوهشگر ادبيات درباره شعر و شخصيت زنده ياد استاد حميد سبزوارى در سالروز در گذشت او

ستاره منوچهرى - هشت سال پيش در چنين

روى سراينده مشهورترين اشعار انقلاب اسلامى در ۹۱ سالگى در گذشت. حسين آقا متحنى، مشهور به حميد سبزوارى را پدر شعر انقلاب اسلامى ناميده‌اند. «اين بانگ آزادى است کز خاوران خيزد» و «آمریکا آمریکا ننگ به نيرنگ تو» از جمله سرودهايى است که از زمان پيروى انقلاب اسلامى بر ذهن‌وزبان مردم نشسته‌است. اين هنر استاد حميد سبزوارى بود که شعر و ادبيات انقلاب را به ميان مردم آورد. زنده‌ياد سبزوارى، معلم آموزش و پرورش بود و ذوق شاعرى را از جدش، ملا محمدصادق

ممتحنى به ارث برده بود. از جمله آثار اين شاعر در قالب کتاب مى‌توان به اين مجموعه‌ها اشاره کرد: «سرود درد»، «سرود سپيده»، «يادياران»، «بانگ جرس» و «تو عاشقانه سفر کن». در ادامه، گفت‌وگوى ما را با محسن مؤمنى شريف، نويسنده و پژوهشگر ادبيات که سال‌ها در حوزه هنرى انقلاب اسلامى مسئوليت داشته‌است، درباره شعر و شخصيت زنده‌ياد حميد سبزوارى مى‌خوانيد.

■ **مدافع ارزش‌هاى انقلاب در برابر**

منافقان

محسن مؤمنى از خاطره اولين ديدارش با زنده‌ياد حميد سبزوارى که در سال ۶۰ اتفاق افتاد، مى‌گويد: «من ايشان را اولين بار در سال ۶۰ و در اوج هراس افکنى منافقان در جامعه در مسجد محله‌مان در جنوب تهران ديدم. ايشان

خبر

بازنشستگى ۲ هزار و ۳۰۰

عضو صندوق اعتبارى هنر

مدیرعامل صندوق اعتباری هنر از بازنشستگی ۲ هزار و ۳۰۰ بیمه شده صندوق اعتباری هنر خبر داد و گفت: تاکنون ۶۲ هزار نفر از اصحاب فرهنگ، هنر و رسانه از سوى صندوق به سازمان تأمین اجتماعی معرفی شده‌اند.

به گزارش روابط عمومی و اطلاع رسانی صندوق اعتباری هنر، سید مجید پوراحمدی با اعلام این خبر و تشریح جزئیات ارائه خدمات بیمه تأمین اجتماعی به عنوان مهم‌ترین اولویت صندوق اعتباری هنر گفت: این مجموعه به عنوان بزرگ‌ترین مرجع حمایتی از اصحاب فرهنگ و هنر، رسانه و فعالان قرآن و عترت سراسر کشور از بدو تأسیس تاکنون تعداد زیادی از فعالان فرهنگی و هنرى کشور را برای بهره مندى از خدمات بیمه اى به سازمان تأمین اجتماعی معرفی کرده‌است و اکنون که بیست و یکمین سال تأسیس صندوق هنر را در پیش رو دارد، براساس آخرین آمار دریافت شده از سازمان تأمین اجتماعی (تا تابستان ۱۴۰۲) ۲ هزار و ۳۰۰ نفر از بیمه پردازان بر اساس سنوات پرداختی، به درجه بازنشستگی نائل آمده‌اند. وی خاطر نشان کرد: بیشترین فراوانى اعضایی که از طریق بیمه صندوق اعتباری هنر بازنشسته شده‌اند به ترتیب به هنرمندان رشته های موسیقی (۵۵۰ نفر)، سینمایی (۴۶۰ نفر) و تجسمی (۳۶۰ نفر) تعلق دارد.

پوراحمدی اضافه کرد: از این تعداد بالغ بر ۶۰۰ نفر از زمان آغاز به کار دولت مردمی تا تیرماه ۱۴۰۲ بازنشسته شده‌اند. پوراحمدی همچنین با اشاره به ارائه ۳۶ خدمت و طرح از سوى این صندوق اظهار کرد: یکی از طرح‌های در دست برنامه‌ریزی طرح «بازنشسته هنر» است که این طرح برای تکریم و پاسداشت تجربیات هنرمندان عزیزى است که از طریق صندوق هنر بازنشسته شده‌اند.

همراه آقای شمسایی آمده بودند و قبل از ایشان شعر خوانی کردند. بعدها هم که وارد فضای ادب و هنر شدم، بیشتر با مرحوم سبزواری آشناشدم. ایشان در اوج خفقان که منافقان هرکسى را به جرم داشتن عکس امام خمینی (ره) ... و ترور مى کردند، در مسجدی در جنوب تهران در دفاع از انقلاب و امام، شعر مى خواند و مرد میدان بودند. در زمان جنگ، استاد سبزواری برای تهییج رزمندگان به جبهه‌ها مى رفتند. ايشان پرچم و نماد شعر انقلاب و دفاع از ارزش های انقلاب اسلامى بودند.»

■ **بانگ آزادی، مانیفست انقلاب اسلامى**

نويسنده کتاب «در کمين گل سرخ»، در ادامه از تاثير زنده‌ياد حميد سبزواری بر شعر انقلاب مى‌گويد: «آقای سبزواری از نخستين آموزگاران شعر انقلاب اسلامى بودند. ايشان پيش از انقلاب هم شاعر مظهرى بودند و پس از انقلاب عمرشان را در راه آرمان‌هاى انقلاب اسلامى صرف کردند. شاعران امروز انقلاب، مستقيم يا غير مستقيم در باره شاعرى شاگردى کرده‌اند. به بيان ساده، زنده‌ياد سبزواری شعر انقلاب را با هنر استاد

راغب و صدای محمد گل‌ریز به ميان مردم بردند. اين هنر استاد سبزواری بود. استاد، على معلم درباره استاد سبزواری گفته:

شعر «بانگ آزادی»، مانیفست انقلاب اسلامى است.

■ **شخصيتى وارسته و بي‌چشمداشت**

محسن مؤمنى شريف در پايان سخنانش، استاد سبزواری را شخصيتى وارسته معرفى مى‌کند:

«خيلی از بزرگان ما مانند ايشان با اين که با مسئولان نظام در ارتباط بودندونقشى در پيروى انقلاب اسلامى داشتند، ولى هيچ گاه توقع و چشمداشت مالى نداشتند. استاد سبزواری در همان خانه‌اى که پيش از انقلاب از طريق کارمندى تهيه کرده بود، تا آخر عمر زندگى کرد. من به عنوان کسى که سال‌ها با ايشان در ارتباط بودم، شهادت مى‌دهم که استاد سبزواری هيچ توقعی نداشتند.»

آخرين شعرى که استاد حميد سبزواری در محضر رهبر معظم انقلاب خواند

خوش‌نشينان ساحل بدانند موج اين بحر را رامشى نيست دل به اميدرامش نيندند بحر را ذوق آسايشى نيست

تا که درياست دريا به جوش است شورش و موج و گرداب دارد هر گز از بحر جوشان مجوبيد آن زبونى که مرداب دارد

مانينگيم و خيل نهنگان بستر از موج‌توفنده دارند اين سرودنهنگان درياست بحر را موج‌هازنده دارند

مانينگيم و هر جانينگ است طعمه از کام غرقاب جويد نزدريادلان مرده بهتر زان که آرامش و خواب جويد

خوش‌نشينان ساحل بدانند تا که درياست اين شورو حال چشم‌سازش ز دريا ندارند سازش موج و ساحل محال است

برندگان جايزه کافکا ۲۰۲۴ اتریش

یوزف وینکلر و رادکا دنمارکوا جايزه ۲۰۲۴ فرانتس کافکا اتریش به مبلغ ۱۰ هزار يورو به نويسنده اتریشى يوزف وینکلر، متولد ۱۹۵۳ اهدا مى‌شود. وی پيش از اين جوايز ادبى معتبرى چون جايزه دولتى ادبيات اتریش ۲۰۰۷، جايزه گئورگ بوشنر ۲۰۰۸ آلمان و جايزه آلفرد دوبيلن ۲۰۰۱ را دريافت کرده‌است. او در رمان «کشاورزى از کارنتيا» که سال ۱۹۸۰ منتشر شد و نيز در کتاب‌هاى بعدى خود با جديت به فرانتس کافکا پرداخته و همواره از او به عنوان نويسنده‌اى ياد کرده

نابودى ميراث مکتوب ايران در پستوى خانه‌ها!

ماجرای موربانه زدگی نسخ خطی با ارزش در شاهرود چه بود؟

موربانه زدگی تعدادی از نسخ خطی با ارزش در شاهرود بار دیگر خطری را که در کمين ميراث مکتوب ايران در گنج‌ها و پستوى خانه‌هاى شخصى است، يادآور شد؛ آيا گوشى براى شنيدن وجود دارد؟

به گزارش تسنيم «موربانه تعدادى از کتاب‌هاى با ارزش تاريخى و نسخ خطى در شاهرود را نابود کرده»؛ اين خبرى است که در روزهاى گذشته در رسانه‌ها منتشر شده و نگرانى‌هاى را ايجاد کرده‌است، برخى آن را متوجه کتابخانه ميراث فرهنگى دانسته و برخى آن را متعلق به یک مجموعه شخصى دانسته‌اند؛ پيگيرى‌ها نشان مى‌دهد که اين کتاب‌ها در یک مجموعه شخصى در خانه يکى از شهروندان شاهرود نگهدارى مى‌شده‌است و ارتباطى با اداره ميراث فرهنگى استان سمنان ندارد. ماجراى پيش آمده براى نسخه‌هاى خطى در شاهرود، نکته‌اى در بطن خود پنهان دارد و آن خطرى است که در کمين ميراث مکتوب ايران و زبان فارسى در سراسر کشور نهفته‌است. شرايط نگهدارى از نسخه‌هاى خطى در ايران با وجود تلاش‌هاىی که سازمان‌ها و مراکز مختلف در سال‌هاى اخير انجام داده‌اند، چندان مطلوب نيست. اين شرايط مربوط به نسخه‌هاىی است که شناسايى شده‌اند؛ هنوز بسيارى از نسخه‌هاى خطى هستند که در پستو و گنج‌ه خانه‌ها نگهدارى مى‌شوند و صاحبان آن‌ها به دلايل مختلف از جمله عدم آگاهى و اطلاعات کافى، حاضر نيستند که نگهدارى از اين ميراث‌نياکان را به سازمانى بسپارند. به گفته کارشناسان؛ هنوز تعداد مشخصى از نسخه‌هاى خطى موجود در ايران به صورت دقيق و شفاف در دست نيست، اما آن چه در اين زمينه واضح است،

که الهام بخشش بوده است.

همچنين جايزه اورادک ۲۰۲۴ فرانتس کافکا به رادکا دنيمارکوا اهدا مى‌شود. اين جايزه به ارزش ۵ هزار يورو نويسنده چک متولد ۱۹۶۸ را براى رمان «ساعت‌هاى سربى» که سال ۲۰۲۲ منتشر شد شايسته

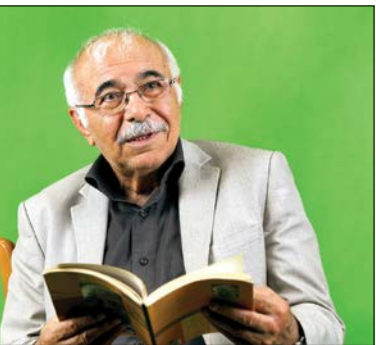
شرايط نامساعد و نامطلوبى است که حيات برخى از اين نسخه‌ها را تهديد مى‌کند؛ اين در حالى است که هريک از اين نسخه‌ها، خوشه‌اى از خرمن تمدن بزرگ ايران اسلامى است که از سرود گرم‌روزگار و فراز و نشيب تاريخ به دست ما رسيده‌است. اين نکته حتى در برخى کتابخانه‌ها نيز مشهود است و تلاش چندانى براى حفظ اين نسخه‌ها در کتابخانه‌ها نيز انجام نمى‌شود. در سال‌هاى اخير بسيارى از نسخه‌هاى خطى فارسى در ايران و ساير نقاط جهان به کوشش محققان و نسخه‌شناسان ايرانى فهرست‌نويسى و دييجتالى شده‌اند، اما اين تلاش‌ها کافى بوده؟ آيا متولى مشخصى براى حفظ و نگهدارى نسخ خطى در کشور وجود دارد؟ چه نهاد يا سازمانى بايد نسخه خطى ايران را حفظ کند؟

■ **لزوم ورود جدى تر ميراث فرهنگى به حفظ نسخه‌هاى خطى**
حجت الاسلام و المسلمين مصطفی ايرائى نسخه‌شناس و مؤلف مجموعه فهراس نسخه‌هاى خطى ايران در اين زمينه به تسنيم مى‌گويد: در پاسخ به اين پرسش که چه کسى متولى ميراث گذشته‌است، بايد گفت که طبيعتاً سازمان ميراث فرهنگى اين مقوله را چندان در برنامه‌هاى خود قرار نداده‌است، آن چه در اساسنامه کتابخانه ملى ديده مى‌شود، اين است که ظاهر اين وظيفه بر عهده اين سازمان قرار داده شده‌است.
وى ادامه مى‌دهد: با اين حال در همه دوره‌هاى مديرىتى، کتابخانه ملى به مسئله ميراث مکتوب به عنوان نسخه‌هاى خطى در ايران چه درز مينه نگهدارى و چه درز مينه دييجتالى کردن اطلاعات چندان فعال نبوده‌است. از اين رو آسيب زيادى به اين حوزه وارد شده‌است، هر کارى هم در حوزه ملى صورت گرفته، خارج از کتابخانه ملى و توسط نسخه‌شناسان و علاقه‌مندان به اين حوزه بوده است. اگر اين فعاليت به صورت جدى در کتابخانه ملى شکل بگيرد، در ساير کتابخانه‌هاى کشور نيز دنال مى‌شود.
اميدوارم مسئولان کتابخانه ملى،

ادب‌و‌هنر

سرتان سلامت، آقای غزل!

درباره استاد محمدعلى بهمنى، شاعر و ترانه‌سرای صاحب‌نام معاصر که به علت سکنه مغزى در بیمارستان بسترى شده‌است

۶۶

اين شاعر در سال ۱۳۷۸ تنديس خورشيد مهر را به عنوان برترين غزل‌سرای ايران از آن خود کرد. تا به حال خواننده‌هاى زيادى اشعار و ترانه‌هاى دلنشين محمدعلى بهمنى را خوانده‌اند؛ از فريدون آسرايى، هومن بختيارى و ناصر عبد اللهى گرفته تا عليرضا قربانى و امير کریمی و همايون شجريان

استاد بهمنى رو به بهبود است و قرار شده تا سى‌تى آنژيوى مغزى در کنار داروهايى که تجويز شده‌است، جهت بررسى بيشتر انجام شود.
اميدوار هستيم تا ۴۸ ساعت آینده عده‌ا آسيب‌هايى که ايجاد شده کمتر شود و مداخلات جنبى نيز نياز نباشد. با توجه به داروهايى که از قبل مصرف مى‌کرده‌است و دارو‌هاى جديدى که تجويز شده، اميدواريم وضعيت ايشان در ساعات آينده بهتر شود و بتوانيم فشار خون را کنترل کنيم که نه خيلى پايين بيايد و نه افزايش پيدا کند و از نظر نورولوژى و عصبى بهتر شود.»

■ **فريدون مشيرى، کاشف‌استعداد بهمنى**
محمدعلى بهمنى، متولد ۲۷ فروردين ۱۳۲۱ در شهر دزفول است. او درباره زمان تولدش مى‌گويد: «دوماه به زمان تولدم باقى مانده بود که برادرم در دزفول بيمار مى‌شود. خانواده هم از اين فرصت استفاده

هنرى

تارو تاريخ در ايستگاه هارونيه

تازه‌ترين اثر از پروژه «تارو تاريخ» به نام «ديوانه» يا آهنگ‌سازى ميديا فرج‌نژاد در توس و در محل بناى تاريخى «هارونيه» ضبط شده‌است.
تابلو موزيکال «ديوانه» اثر ديگرى از پروژه «تارو تاريخ» با آهنگ‌سازى ميديا فرج‌نژاد است. در اين اثر ميديا فرج‌نژاد نواختن تار و آهنگ‌سازى را بر عهده داشته و آواز اين قطعه را حميدرضا ترکاشوند خوانده‌است.
اين بنا يکى از پرمر و ارزترين بناهاى خراسان است. قديمى‌ترين بناى به‌جا مانده از توس قديم، که درباره آن افسانه‌هاى بسيارى وجود دارد، بعضى‌ها مى‌گويند آتشکده بوده و بعضى ديگر هم مى‌گويند زندان، اما معمارى اش بيشتر شبیه به مدرسه و خانقاه است.
آلبوم «تارو تاريخ ۱» در سال ۲۰۲۳ توانست در مسابقه بين المللى گلوبال موزيک اوارد – سال ۲۰۲۳ و در بخش‌هاى بهترين نوازندگى و بهترين موسيقى فولک معاصر، دو مدال طلا براى کشورمان به ارمغان بياورد. تاکنون دو آلبوم رسمى از آثار «تارو تاريخ» به صورت گيجان منتشر شده و آلبوم تازه‌اى از اين پروژه در آينده‌اى نزديک منتشر خواهد شد.

نمايشنامه خوانى

«اسب قاتلين» در تئاتر شهر

نمايشنامه خوانى «اسب قاتلين» به کارگردانى محسن على نژادروز سه‌شنبه ۲۲ خرداد ساعت ۱۸ در تالار مشاهير تئاتر شهر برگزار مى‌شود. به گزارش روابط عمومى تئاتر شهر، نمايشنامه خوانى «اسب قاتلين» به نويسندگى رضا گشتاسب و کارگردانى محسن على نژادروز سه‌شنبه ۲۲ خرداد ساعت ۱۸ در تالار مشاهير مجموعه تئاتر شهر برگزار خواهد شد.

اين نمايشنامه خوانى به همت هنرجويان مستقل و با همکارى دانشگاه فرهنگ و هنر واحد ۴۶ برگزار خواهد شد.